

Fodor László – Kriskó Edina: A hatékony kommunikáció alapjai

(Budapest: Noran Libro Kiadó. 2014. 568 p.)

A kommunikáció fogalma napjainkra széles körben ismertté vált. Mindannyian különböző érdeklődésű és gondolkodású emberekkel kommunikálunk nap mint nap változatos témákban és helyszíneken. Eközben azonban aligha vagyunk tudatában azoknak a nyelvi, szociológiai, pszichológiai, kulturális jelenségeknek és elméleteknek, amelyeket legfeljebb félig tudatos formában alkalmazunk, valahányszor másokkal kommunikálunk. A bemutatandó kötet elsősorban főiskolai, egyetemi hallgatóknak szánt tankönyv, amelynek különlegessége, hogy az átlagolvasó éppolyan alapos ismeretekre tehet szeret belőle a kommunikáció egészére vonatkozóan, mint a kommunikáció szakos hallgatók.

A kötet szerzői a hazai kommunikációkutatás elismert szakemberei: Kriskó Edina a pécsi egyetem, Fodor László pedig a Budapesti Gazdasági Főiskola oktatója. Mindketten kommunikációs trénerek, akik a tanítás mellett rendszeresen publikálnak a kommunikációs folyamatok különböző aspektusaival kapcsolatban.

A könyv méltó elődjének tekinthető – mind terjedelmét, mind tartalmát tekintve – a 2001-ben magyar nyelven kiadott Em Griffin által írott *Bevezetés a kommunikációelméletbe* (Budapest, Harmat Kiadó) című kötet. Magyar fordításban ekkor jelent meg először a téma legtöbb aspektusát magába foglaló, részletes alkotás. A magyar fordítás megjelenése óta eltelt évek és a téma iránti növekvő érdeklődés indokolta, hogy ismét időszerűvé vált egy hasonló jellegű mű kiadása.

A könyv 14 fejezetre oszlik, minden fejezete egy témakört tárgyal. A témák közül néhány: a verbális és nem verbális kommunikáció (88–163), a mások befolyásolására tett különféle kísérletek, illetve az ezen folyamathoz kötődő társas vetület (227–258). Ezekon kívül a könyvben olyan új ismeretek is szerepelnek, mint például a konfliktuskezelés kommunikációs vonatkozásai, amelyekre manapság komplett tréningek és előadások épülnek (297–326); vagy a közoktatásban mára már (többé-kevésbé) sikeresen meghonosított médiaismeret és médiaretorika (467–499). Az utóbbi két fejezet különösen fontos része a könyvnek méghozzá nemcsak az oktatás szempontjából, hanem a laikus olvasók számára is. Ugyanis a mindennapi kommunikációban alapvető változások indíthatók el azáltal, hogy másképpen közvetítjük saját érzéseinket mások felé, mint ahogyan mások érzéseinek a semleges megfogalmazása is elősegítheti a nyugodtabb légkör kialakítását és az egymással való hatékonyabb együttműködést. A médiaismeretek és a médiaretorika tananyagának elsajátítása pedig nélkülözhetetlen annak érdekében, hogy a felnövekvő generáció tagjai ne passzív tartalomfogyasztókká váljanak, hanem aktív tartalomkeresőkké, akik maguk választják meg az igényes szórakozás formáit.

Az egyes fejezetek végén ellenőrző kérdések olvashatóak az addig elsajátított tudás felmérésére és az esetleges hiányosságok felderítésére. Hasznosságuk

azonnal kézzelfoghatóvá válik a kommunikáció szakos hallgatók számára, amikor magukban egy világosan felépített elméleti keretet kell létrehozniuk egy-egy fejezet kapcsán. A kérdések mellett ajánlott irodalmat is találunk, így az érdeklődők további ismereteket szerezhetnek az adott témában. Ezek az olvasmányok rendszerint a szerzők által leglényegesebbnek ítélt forrásokra mutatnak, noha azok nem minden esetben a legfrissebbek. Például a nem verbális kommunikációval foglalkozó fejezet (125–163) ajánlott olvasmányai között nem szerepel Wacha Imre 2011-es könyve (*Nem csak szóból ért az ember. A nonverbális kommunikáció eszköztára*. Budapest, Tinta Könyvkiadó), amely igen széles körű ismertetést nyújt a nem verbális kommunikáció eszköztáráról. Az itt bemutatott írások elsősorban kommunikációs témájúak, ám akadnak köztük pszichológiai, illetve nyelvészeti irányultságúak is, a téma függvényében váltakozva.

A könyv a nagy mennyiségű tudásanyag feldolgozását megkönnyítendő számtalan ábrát, grafikont és egyéb vizuális segédletet kínál olvasóinak. Ezek kiválóan szemléltetik az összefüggéseket, egyúttal mindenki számára hatékonyabb memorizálást tesznek lehetővé. Ezt a lépést indokoltá tette a könyv több mint ötszáz oldalnyi terjedelme, amely igen sok fogalmat és elméleti ismeretet tár az olvasók elé.

A könyv szerzői gondosan átgondolt keretbe ágyazzák a kommunikációkutatás eddig megismert részleteit, és ezt a téma szakértői és a laikusok számára egyaránt könnyen emészthető és áttekinthető formában mutatják be. A tankönyv nem nélkülözi a kellő szakirodalmi megalapozottságot, ahogyan azt a terjedelmes jegyzetlista is mutatja.

KÁRPÁTI LÁSZLÓ

Eszterházy Károly Főiskola, Neveléstudományi Doktori Iskola